

Restaurátori pálya a kulturális közfoglalkoztatásból

Beszélgetés Szabó Melinda restaurátorral

Egy adott kultúra a rá jellemző tárgyain keresztül is a maradandó belső értékekhez igazodik. Ha nekünk megadatik, hogy egy előző kor tárgyait vizsgálhatjuk, akkor azokra a maradandó belső értékekre is következtethetünk, ami működtette és megtartotta az egykori közösségeket. Büszke társadalmak hordozták őseik hitét, a hagyományban egy korábbi aranykor szellemét tisztelték. A szerves kultúrák csak finom jelzéseket „adnak le” az utókornak, mert a környezetükkel egységben vannak, nem vonják azt túlzott mértékben az uralmuk alá, „nyomuk” feloldódik az időben. Ami marad nekünk, az kreatív mesterek kezének nyoma – mai értelemben is magas kultúra!

Szabó Melinda segédrestaurátort kerestem fel, aki 2013 novemberé-

től irodai- és szakmai asszisztensünk volt a Nemzeti Művelődési Intézet Jász-Nagykun-Szolnok Megyei irodájában, az akkor elinduló első Kulturális Közfoglalkoztatási Program keretében.

Hajnal László: *Hogyan kerültél kapcsolatba a Nemzeti Művelődési Intézettel?*

Szabó Melinda: Már korábban is volt személyes kapcsolatom a megyei iroda munkatársaival, érdekelt a tevékenysége, kézenfekvő volt, hogy belépjek a Kulturális Közfoglalkoztatási Programba.

H. L.: *Milyen munkaterületeket ismertél meg a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Irodában?*

SZ. M.: Kolléganőimmel az első Kulturális Közfoglalkoztatási Program elindítását segítettük, közben az iroda szakmai feladatainak háttér-munkálataiban is részt vettem. 2014 februárjában bíztad rám a „Kulturális közösségfejlesztés alapjai” képzés szervezését. Nagy szeretettel gondolok a nyolc képzés lebonyolítására, hiszen a három megfeszített hónap alatt a megye összes foglalkoztatottjával és sok-sok szakmai kollégával kapcsolatba kerültem. Nagy sikert jelentett számomra, ahogy egyik hétről a másikra láttam a képzéseken részt vevők fokozódó lelkesedését. Sosem felejttem el a csillogó tekinteteket, melyekkel a cso-

portokkal dolgozó kitűnő közművelődési szakemberek elhivatott munkájának köszönhetően a képzések záró napján, a vizsgákon találkoztam.

H. L.: *Mit jelentett számodra bekerülni a közművelődés területére? Dolgoztál-e már korábban is a végzettségidnek megfelelő munkakörben?*

SZ. M.: Frissdiplomásként folyamatosan kerestem a lehetőséget, hogy a közművelődés területén dolgozhassak, hiszen ezért tanultam, fejlődtem éveig. A diplomám átvételekor én is esküt tettem le, melyet mai napig komolyan is gondolok. Közben az egyéb végzettségeimnek megfelelő munkakörökben dolgoztam. Az élet úgy hozta, hogy épp életem egyik legnehezebb periódusában kerültem kapcsolatba a Nemzeti Művelődési Intézettel. Egyrészt örültem, hiszen végre a diplomámnak megfelelő területen dolgozhattam, ez volt a cél. Másrészt viszont nehezen éltem meg ezt az időszakot, hiszen a szakmai munkát közfoglalkoztatottként végeztem.

H. L.: *Számított-e, hogy egy megyei területet átfogó intézménynél voltál?*

SZ. M.: Persze, hogy számított! A megyei hatókörű intézmény fogalma már magát a földrajzi terület kiterjedését is magában foglalja. A feladat ellátásának (legyen az szakmai,

Fotó: Túróczy Tiborné

vagy a foglalkoztatással kapcsolatos), ugyanis épp ekkora területen kell, hogy helytálljon. Mindig naprakészen. Szívesen vettem részt az iroda koordinálásában zajló azon feladatokban, programokban, melyek a városon kívül valósultak meg, hiszen lehetőségem nyílt megismerni a megye számos települését, a települések értékeit, helyi közösségeit, ezáltal a helyi közösség megtartó erejének, fejlesztésének fontosságát.

H. L.: *A Nemzeti Művelődési Intézet Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Irodája és a Martfűi Művelődési Központ által szervezett Amatőr Képző- és Iparművészeti Tárlaton szerepeltek ötvösmunkáid. Megerősített-e a tárlaton való részvétele szakmailag, hiszen az alkotás élménye létszükséglet számodra, de kilépni a szakmai zsűri elé, ahhoz nem mindig bátor az ember?*

SZ. M.: Az alkotó az alkotás során úgy hoz létre dolgokat (legyen az festmény, plasztika, vagy akár vers, esetemben ötvösmunkák), hogy tárgyában tükröződik önmaga is. Jelleme, érzései, gondolatai, gondolkodásmódja. Talán ezért is mondhatjuk, hogy nagy bátorság kell ahhoz, hogy kilépünk „a műhely falai közül”. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Amatőr Képző- és Iparművészeti Tárlatra 2013-ban adtam be pályaműveket, melyeket a szakmai zsűri érdemesnek talált arra, hogy a tárlat kiállítására beválogassák és díjjal jutalmazzák. Szerencsésnek mondhatom magam, hiszen ez az él-

mény több alkalommal megadatott nekem. Pályaműveim bemutatásra kerültek például a pécsi Dómmúzeumban, a Vajdahunyad várában, a Budavári Palotában. 2011-ben a Magyar Kézművességért Alapítvány és a Nemességművészek Országos Ipartestületének alkotói díjában részesültem. Egyébként most kicsit zavarban vagyok, mivel ezt (eddig) kevesen tudták rólam, nem szoktam erről beszélni.

H. L.: *Végzettségeid szerint művelődésszervező és ötvös vagy. Ennek a két egymástól eltérő szakmának az elsajátítása a jelenlegi munkádban nyert értelmet. Az emberi kultúra történetének ismerete és a régi korokban készített mesterművek restaurálása, mintegy újra alkotása a Te kezéd által érnek át a jelenbe. Milyen érzés kézbentartani egy több ezer éves tárgyat, amin tetten érhető az alkotó mester kezének nyoma?*

SZ. M.: A program befejezésével egy időben derült ki, hogy a szolnoki Damjanich János Múzeum engem választott a restaurátor műhely segédrestaurátorának. Az igazat megvallva, hirtelen döntési helyzetbe kerültem, mivel a Nemzeti Művelődési Intézetnél végzett munkám alapján egy másik intézménynél ajánlatot kaptam a közművelődés területén is. Sokat mérlegeltem, mire döntésemet meghoztam. Két terület között kellett döntenem, mely közül az egyik, amiért előzőleg oly sokat tanultam, gyakran erőn felül dolgoztam, a másik viszont egy számomra új terület, új anyaggal, a kerámiával. Bevallom, engem is meglepett, hogy szinte az első pillanatban hatalmukba kerítettek a

kerámiatárgyak, a régészeti kerámiák. Sosem felejttem el azt az élményt, amikor az első kiegészítésre rámbízott edény formáját keresve összelájkoltak ujjaim a kerámia készítőjének ujjlenyomataival. A restaurátorok világa akkor „szippantott magába”.

A tárgyak újraalkotásának folyamatát egy kicsit másként kell elképzelni, mint a fentebb említett alkotói folyamatot. Mint már említettem, míg a művek létrehozásánál az alkotás és az önkifejezés kéz a kézben jár, addig a restaurálásnál maga a tárgy a fontos, munka közben az egót teljesen háttérbe kell szorítani. A restaurálás nem rólam szól, hanem a múltban más által létrehozott, sok esetben több ezer éves műtárgyról. Ezek a csodás tárgyak sokat „mesélnek” múltjukról, készítőjükről, használatukról, sőt arról is, hogy mi minden történt velük a föld mélyén töltött több ezer év alatt. A mi feladatunk mindezek megőrzése, konzerválása. Hálás vagyok, hiszen munkám minden nap lenyűgöz, emellett a múzeumban nagyszerű szakemberek között dolgozhatok, akik segítik, támogatják fejlődésemet.

H. L.: *Mit tanácsolsz azoknak, akik keresik azt a munkát, ami leginkább a képességeikhez való?*

SZ. M.: Cselekedni, tenni kell érte, hogy megtalálják a hivatásukat! Közhelynek tűnik, de az első lépés mindenképpen ez. Emellett fontosnak tartom a folyamatos fejlődést, ehhez ki kell használni minden lehetőséget, legyen szó munkáról vagy tanulásról. Sokan nem mernek kilépni a komfortzónájukból, pedig épp a nyitottság az, ami előre visz.

SZABÓ MELINDA (sz. 1980) 1999-ben érettségizett a szolnoki Varga Katalin Gimnáziumban, majd a debreceni Kós Károly Művészeti Szakiskolában ötvös-aranyműves szakon végzett Diplomát már „felöltött fejjel”, munka mellett szerzett a bajai Eötvös József Főiskolán, művelődésszervező szakon, művészeti szervező szakirányon. Egyéb végzettségei: ékszerbecsüs, műtárgyvédelmi asszisztens. Jelenleg a szolnoki Damjanich János Múzeum segédrestaurátora, szilikát alapú műtárgyakkal foglalkozik.

HAJNAL LÁSZLÓ művelődésszervező, közösségfejlesztő (Törökszentmiklós, 1964.) Gyermekkorát alföldi tanyai iskolában töltötte, ahol tanító szülei „lámpásként” fogták össze a tanyavilágot. Egyetemi diplomát Pécsen szerzett művelődésszervező szakon, közösségfejlesztést a Civil Kollégiumban tanult Kunbáonyban. Szakmai munkáját lakótelepi környezetben kezdte az Újpalotai Közösségi Házban, majd civilszervezetekben és kisvárosi művelődési házakban dolgozott. Szakmai állomások: Szókavár Galéria alapítója (Budapest), Régi Zene Nyári Egyetem (Tokaj), Lukács Mozgó Ifjúsági Kulturális Központ, Óballai Alkotóház, Vécsey Emléknep, Utcazene Fesztivál (Törökszentmiklós). A Nemzeti Művelődési Intézet Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Iroda vezetője.